

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Svar på anmodning om redegørelse – jeres sagsnr. 2019-5943

7. februar 2020

Social- og Indenrigsministeriet har den 13. januar 2020 bedt
Psykolognævnet om en redegørelse for:

J.nr. 20-1749

- 1) hvordan og i hvilke situationer nævnet anvender psykologlovens sanktionsmuligheder over for autoriserede psykologer,
- 2) hvor hurtigt nævnet skrider ind over for autoriserede psykologer, der ikke opfylder deres pligter m.v. efter psykologloven og
- 3) hvilke dilemmaer nævnet ser i praksis i øvrigt.

Psykolognævnet
Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

www.ast.dk

Psykolognævnets svar i det følgende vil tage udgangspunkt i nævnets praksis fra den 1. juli 2017, hvor den gældende psykologlov trådte i kraft.

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

1. Anvendelsen af psykologlovens sanktionsmuligheder

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Siden den 1. juli 2017 har psykologloven indeholdt sanktionsmulighederne kritik, alvorlig kritik, skærpet tilsyn, fagligt påbud, egnethedspåbud samt midlertidig og varig fratagelse af autorisation.

I perioden fra den 1. juli 2017 til udgangen af 2019 har Psykolognævnet afgjort i alt 313 tilsynssager.

Figur 1. Antal afgjorte tilsynssager

	2. halvår 2017	2018	2019
Afgjort på nævnsmøde	48	75	101
Afgjort af formanden ¹	4	3	21
Afsluttet af sekretariatet ²	8	11	42
I alt	60	89	164

Som det fremgår af figur 1, behandles de fleste tilsynssager på et nævnsmøde. Alene nævnet kan træffe beslutning om at iværksætte tilsynsforanstaltninger over for en autoriseret psykolog. Der redegøres for nævnets praksis herfor i de følgende afsnit.

1.1. Kritik

Efter psykologlovens § 2c, stk. 1, kan Psykolognævnet træffe afgørelse om at udtale kritik, hvis en autoriseret psykolog har tilsidesat eller ikke levet op til sine forpligtelser efter kapitel 2.

Lovens kapitel 2 indeholder en række nærmere angivne pligter for autoriserede psykologer. Ifølge § 12 er en autoriseret psykolog under udøvelsen af sin virksomhed forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed. Efter § 16 skal en autoriseret psykolog desuden udvise omhu og uhildethed ved udfærdigelse af erklæringer, som den pågældende afgiver i sin egenskab af autoriseret psykolog. Endelig indeholder § 14 regler for en autoriseret psykologs journalføring og behandling af anmodninger om aktindsigt.

---

¹ Formanden kan træffe afgørelse på vegne af nævnet, hvis det må anses for åbenbart, at der ikke er anledning til at iværksætte tilsynsforanstaltninger, og i beslutninger om ikke at iværksætte en tilsynssag, fordi sagens genstand eller det forhold, som sagen vedrører, ligger mere end 5 år tilbage.

² Et antal tilsynssager afsluttes af nævnets sekretariat, f.eks. fordi en henvendelse vedrører en ikke-autoriseret psykolog, som ikke er undergivet nævnets tilsyn.

Figur 2. Antal nævnsafgørelser med kritik

2. halvår 2017	2018	2019
17	25	22

Udtalelse af kritik er den mest anvendte af nævnets sanktionsmuligheder. Psykolognævnets afgørelser om kritik fordeler sig på en række meget forskelligartede situationer.

I det følgende er angivet en række typeeksempler for at illustrere, hvornår Psykolognævnet har fundet anledning til at udtale kritik. Det bemærkes, at der ikke er tale om en udtømmende opregning af typetilfælde.

1.1.1. Eksempel 1 – mangelfuld opbevaring af journal

Det vil som altovervejende hovedregel medføre kritik, hvis en autoriseret psykolog ikke har opbevaret dele af eller hele sin journal i de 5 år, som kræves efter psykologlovens § 14, stk. 2.

Som eksempel kan nævnes Psykolognævnets afgørelse af 26. juni 2019 i sagsnr. 18-1878, hvor nævnet udtalte kritik af, at en autoriseret psykolog ikke havde opbevaret sin journal i forbindelse med udfærdigelsen af en forældreevne- og samspilsundersøgelse af de undersøgte.

1.1.2. Eksempel 2 – hildethed

Hvis en autoriseret psykolog udviser hildethed (partiskhed) ved udfærdigelsen af en erklæring, som afgives i vedkommendes egenskab af autoriseret psykolog, vil det som udgangspunkt give anledning til at udtale kritik efter psykologlovens § 16.

Til eksempel udtalte Psykolognævnet i afgørelse af 21. november 2018 i sagsnr. 2017-6430-51807 kritik af, at en autoriseret psykolog fremstod hildet ved udfærdigelsen af en børnesagkyndig undersøgelse.

I undersøgelsen havde psykologen foretaget en vurdering af forholdene omkring morens opholdstilladelse. Psykologens vurderinger gav efter sit indhold det indtryk, at psykologen ikke havde forholdt sig tilstrækkeligt neutral og uhildet under udførelsen af undersøgelsen.

1.1.3. Eksempel 3 – manglende inddragelse af relevante baggrundoplysninger

Det kan give anledning til kritik for manglende omhu efter psykologlovens § 16, hvis en autoriseret psykolog ikke i tilstrækkeligt omfang har inddraget væsentlige baggrundoplysninger i en erklæring.

I Psykolognævnets afgørelse af 27. september 2019 i sagsnr. 18-26489 udtalte nævnet for eksempel kritik af, at en autoriseret psykolog i en børnesagkyndig erklæring ikke havde refereret de for undersøgelsen relevante oplysninger fra sagsakterne.

Erklæringen henviste flere gange til henholdsvis en børnesamtale i retten og en underretning fra politiet, som dog ikke var gengivet i erklæringen. Derved fremstod informationsgrundlaget i erklæringen utilstrækkeligt.

1.1.4. Eksempel 4 – mangler i en erklæring

Det vil også kunne give anledning til kritik for manglende omhu efter psykologlovens § 16, hvis en autoriseret psykologs konklusioner og vurderinger i en erklæring ikke fremstår tilstrækkeligt underbyggede.

Som et eksempel kan nævnes Psykolognævnets afgørelse af 5. april 2018 i sagsnr. 2017-6430-33505. I denne sag udtalte nævnet kritik af, at en autoriseret psykolog i en forældrekompentenceundersøgelse ikke havde beskrevet baggrunden for sagen tilstrækkeligt i erklæringen, ikke havde beskrevet sit kliniske indtryk af forældrene, og ikke havde redegjort tilstrækkeligt for de gennemførte tests, herunder for indholdet af testene.

Nævnet fandt det endvidere kritisabelt, at psykologen ikke havde sammenfattet sine testresultater med de øvrige oplysninger i undersøgelsen. Psykologen burde således have sammenfattet testresultaterne med baggrundoplysningerne, psykologens vurdering af forældrene ud fra sine samtaler med dem og psykologens kliniske indtryk af forældrene. Da en sådan sammenfatning ikke fremgik af erklæringen, fremstod psykologens konklusioner ikke tilstrækkeligt underbyggede.

Afhængigt af karakteren og omfanget af manglerne i en erklæring, vil alvorlig kritik også kunne komme på tale, jf. nærmere herom i afsnit 1.2. nedenfor.

1.1.5. Eksempel 5 – anbefalinger ud over opdraget

Efter Psykolognævnets praksis bør en autoriseret psykolog i en erklæring ikke komme med anbefalinger om konkrete foranstaltninger, medmindre den pågældende specifikt er blevet bedt om det i sagens opdrag.

Hvis en autoriseret psykolog i en erklæring går ud over sit opdrag, medfører det derfor som udgangspunkt kritik for manglende omhu efter psykologlovens § 16.

Som eksempel kan nævnes Psykolognævnets afgørelse af 12. december 2019 i sagsnr. 19-57038, hvor nævnet udtalte kritik af en autoriseret psykologs anbefalinger uden for opdraget.

Psykologen havde ifølge opdraget til opgave at foretage en psykologisk undersøgelse af et barn og i den forbindelse afdække barnets ressourcer og eventuelle vanskeligheder samt beskrive barnets tilknytning til sin far og mor, herunder ressourcer og begrænsninger i denne.

Erklæringen indeholdt dog også psykologens vurdering af, at barnets følelsesmæssige og sociale vanskeligheder var af et sådant omfang og karakter, at det fordrede en professionel døgnbehandlingsindsats. Erklæringen indeholdt således anbefalinger om iværksættelse af konkrete foranstaltninger, som ikke var en del af opdraget, hvilket udløste kritik.

1.1.6. Eksempel 6 – sammenblanding af roller

Efter Psykolognævnets praksis kan det medføre kritik for manglende omhu og samvittighedsfuldhed efter psykologlovens § 12, hvis en autoriseret psykolog ikke holder sig inden for den rolle, psykologen har i en sag.

Til eksempel udtalte Psykolognævnet i afgørelse af 21. november 2018 i sagsnr. 2017-6430-51807 om en børnesagkyndig undersøgelse kritik af, at den autoriserede psykolog i rollen som undersøgende børnesagkyndig psykolog gav en mor råd om, hvordan hun kunne opføre sig over for barnet. Psykologens opgave var imidlertid som neutral undersøger at skildre det aktuelle billede af forholdene og foretage vurderinger på baggrund af undersøgelsen, og nævnet udtalte derfor kritik for manglende omhu.

1.1.7. Eksempel 7 – mangelfuld gennemgang af en erklæring

Det kan efter Psykolognævnets praksis medføre kritik for manglende omhu efter psykologlovens § 16, hvis den autoriserede psykolog ikke giver den undersøgte tilstrækkelig mulighed for at gennemgå indholdet af en erklæring, inden psykologen sender erklæringen til opdragsgiver.

Formålet med at gennemgå en erklæring med en undersøgt er at rette faktuelle fejl og graverende misforståelser. En gennemgang bidrager væsentligt til den undersøgtes retssikkerhed, da undersøgte ved gennemgangen bliver bekendt med undersøgelsens konklusion.

Som eksempel på, at manglende gennemgang af en erklæring kan medføre kritik, kan nævnes Psykolognævnets afgørelse af 12. december 2017 i sagsnr. 2017-6430-25512.

I sagen udtalte nævnet kritik af, at en autoriseret psykolog sendte en forældrekompetenceundersøgelse til opdragsgiver inden den aftalte gennemgang af erklæringen med den undersøgte, og at psykologen heller ikke tog kontakt til den undersøgte for at få erklæringen gennemgået med hende, da den undersøgte udeblev fra den aftalte gennemgang.

1.2. Alvorlig kritik

Har en autoriseret psykolog i væsentligt omfang tilsidesat eller ikke levet op til sine forpligtelser efter kapitel 2, kan Psykolognævnet træffe afgørelse om at udtale alvorlig kritik, jf. psykologlovens § 2 c, stk. 2.

Psykolognævnet har årligt fundet anledning til at udtale alvorlig kritik i et mindre antal sager.

Figur 3. Antal afgørelser med alvorlig kritik

2. halvår 2017	2018	2019
6	5	5

Både det samlede antal faglige mangler og en enkelt grov tilsidesættelse af en autoriseret psykologs pligter kan føre til, at der udtales alvorlig kritik.

I det følgende er angivet en række eksempler på sager, hvor Psykolognævnet har fundet anledning til at udtale alvorlig kritik.

Alene de sager, som har været offentliggjort i medfør af offentliggørelsesordningen³, er medtaget som eksempler. Der er således ikke tale om en udtømmende opregning af sager med alvorlig kritik.

1.2.1. Eksempel 1 – sletning af journal og omfattende mangler ved erklæring

I Psykolognævnets afgørelse af 17. december 2019 i sagsnr. 18-31069 udtalte nævnet alvorlig kritik af en autoriseret psykologs virke i en konkret sag, idet nævnet vurderede, at psykologen i væsentligt omfang ikke havde levet op til sine forpligtelser som autoriseret psykolog.

Psykologen havde slettet den journal, han havde ført over sit arbejde i forbindelse med den psykologiske udredning, som tilsynssagen vedrørte.

Derudover fremstod psykologens erklæring om udredningen ustruktureret, ufærdig og usammenhængende. Opdraget var ikke beskrevet i sin helhed i erklæringen, og der var heller ikke redegjort tilstrækkeligt for sagens baggrund. Psykologen var i erklæringen kommet med anbefalinger om iværksættelse af konkrete foranstaltninger, uden at han var blevet bedt om det af opdragsgiver, ligesom han havde givet anbefalinger til opdragsgivers sagsbehandling. Endelig var undersøgelsens opdrag ikke tilstrækkeligt belyst i erklæringen, ligesom dennes vurderinger og konklusioner ikke fremstod underbyggede.

Psykolognævnet udtalte derfor alvorlig kritik for manglende omhu og samvittighedsfuldhed efter § 12, jf. § 14, stk. 2, og for manglende omhu ved udfærdigelsen af erklæringen efter § 16.

Derudover iværksatte Psykolognævnet ved afgørelse af samme dato skærpet tilsyn med den pågældende psykolog, jf. nærmere herom nedenfor under pkt. 1.3.1.

1.2.2. Eksempel 2 – mangelfuld journalføring, manglende neutralitet og omfattende mangler ved erklæring

Ved afgørelse af 17. december 2019 i sagsnr. 18-28287 udtalte Psykolognævnet alvorlig kritik af en autoriseret psykologs faglige virke på baggrund af både karakteren af de enkelte kritikpunkter og den samlede mængde af kritikpunkter.

---

³ Alene sager oprettet fra den 1. januar 2018 er omfattet af offentliggørelsesordningen efter psykologlovens § 11 b (offentliggørelse af afgørelser om alvorlig kritik, skærpet tilsyn og fagligt påbud).

Sagen drejede sig om psykologens opdaterede vurdering af et forældrepars forældrekompetencer.

Nævnet vurderede, at psykologen ikke havde forholdt sig neutral under samværsobservationerne i sagen, ligesom der ikke var ført en fyldestgørende journal over undersøgelsesforløbet.

Derudover var væsentlige oplysninger ikke inddraget i erklæringen, og der var i erklæringen givet anbefalinger om konkrete foranstaltninger, uden at dette var en del af opdraget. Der var i erklæringen ikke redegjort tilstrækkeligt for sagsakter, valg af tests og testresultatet, ligesom erklæringens konklusion var kortfattet og ikke belyste opdraget tilstrækkeligt. Undersøgelsens opdrag var heller ikke beskrevet i sin helhed i erklæringen, og erklæringen fremstod desuden partisk til fordel for de undersøgte. Endelig var erklæringen ikke gennemgået med den ene af de undersøgte, ligesom den ikke indeholdt oplysninger om gennemgang af erklæringen.

Psykolognævnet udtalte derfor alvorlig kritik for manglende omhu og samvittighedsfuldhed efter § 12, jf. § 14, stk. 1, og for manglende omhu og uhildethed ved udfærdigelsen af erklæringen efter § 16.

1.2.3. *Eksempel 3 – manglende journalisering og omfattende mangler ved erklæring*

Ved afgørelse af 25. april 2019 i sagsnr. 18-10321 udtalte Psykolognævnet alvorlig kritik af, at en autoriseret psykolog i væsentligt omfang ikke havde levet op til sine forpligtelser som autoriseret psykolog i forbindelse med udfærdigelsen af en erklæring om en kognitiv-neuropsykologisk undersøgelse af et barn.

Psykologen havde ikke journaliseret opdraget i sagen, og der var heller ikke overensstemmelse mellem det opdrag, som var beskrevet i erklæringen, og det opdrag, som nævnet havde modtaget fra opdragsgiver.

Der var i erklæringen ikke redegjort tilstrækkeligt for sagens baggrund og baggrundsinformation, og i erklæringen var det kliniske indtryk af barnet og psykologens samtale med barnets mor desuden meget kortfattet og overfladisk beskrevet. Der var ikke redegjort for oplysninger fra samtaler med barnet, og beskrivelsen af de psykologiske tests af barnet var svært forståelige, ligesom den beskrevne

undersøgelse efter nævnets vurdering ikke var tilstrækkelig til at anvende en diagnose på barnet. Dertil kom, at moderens oplysning om barnets mulige misbrug ikke var inddraget i de faglige overvejelser om et misbrugs eventuelle betydning for resultatet af de gennemførte undersøgelser.

Erklæringen indeholdt også anbefalinger om konkrete foranstaltninger, uden at dette var en del af opdraget, ligesom anbefalingerne ikke fremstod underbyggede i erklæringen. Endelig fremstod erklæringens sprogbrug irrelevant og usaglig.

Psykolognævnet udtalte derfor alvorlig kritik for manglende omhu og samvittighedsfuldhed efter § 12, jf. § 14, stk. 1, og for manglende omhu ved udfærdigelsen af erklæringer efter § 16.

Ved afgørelse af samme dato iværksatte Psykolognævnet også skærpet tilsyn over for den pågældende psykolog, jf. nærmere herom nedenfor under pkt. 1.3.2.

1.2.4. Eksempel 4 – vurderinger af andre end den autoriserede psykologs klient mv.

I afgørelse af 18. marts 2019 i sagsnr. 18-54240 udtalte Psykolognævnet alvorlig kritik af en autoriseret psykologs udfærdigelse af en erklæring om en klient og af psykologens virke ved sagens behandling i Psykolognævnet.

Psykologen havde i sin erklæring til opdragsgiver udtalt sig om klientens forældreevner, selvom dette ikke var en del af opdraget, ligesom psykologens vurdering af klientens forældreevner ikke fremstod underbygget i erklæringen i øvrigt.

Derudover havde psykologen i erklæringen foretaget en vurdering af klientens ekskones psykiske tilstand, selvom dette heller ikke var en del af opdraget. Vurderingen af klientens ekskone, som udelukkende var baseret på oplysninger fra psykologens egen klient, fremstod i øvrigt heller ikke som underbygget i erklæringen.

Under sagens behandling for Psykolognævnet havde psykologen endelig fremsat oplysninger om klientens ekskone, som udelukkende havde til formål at sætte hende i et bestemt lys i forbindelse med nævnets behandling af sagen, hvilket ikke var relevant for at belyse den konkrete sag eller psykologens arbejde i den forbindelse.

Psykolognævnet fandt derfor grundlag for at udtale alvorlig kritik for manglende omhu og samvittighedsfuldhed efter § 12, og for manglende omhu og uhildethed ved udfærdigelse af en erklæring efter § 16.

1.2.5. Eksempel 5 – manglende professionel distance til klient

Ved Psykolognævnets afgørelse af 4. juli 2019 i sagsnr. 19-10431 udtalte nævnet alvorlig kritik af en autoriseret psykologs samtaleforløb og e-mail-korrespondance med en klient.

Psykologen havde slettet sin e-mail-korrespondance med klienten, som ifølge hans oplysninger var en del af behandlingsforløbet og dermed det faglige virke. Han havde derved tilsidesat reglerne om journalføring.

Nævnet vurderede herudover, at de konkrete formuleringer og udtalelser i e-mail-korrespondancen fremstod uprofessionelle, ubalancerede og grænseoverskridende i relation til klienten. Korrespondancen i sin helhed var udtryk for, at psykologen ikke havde formået at bevare en professionel distance til sin klient.

Nævnet fandt på den baggrund anledning til at udtale alvorlig kritik for manglende omhu og samvittighedsfuldhed efter § 12.

Ved afgørelse af samme dato traf Psykolognævnet desuden afgørelse om skærpet tilsyn med den pågældende psykolog, jf. nærmere herom pkt. 1.3.3. nedenfor.

1.3. Skærpet tilsyn

Psykolognævnet kan efter psykologlovens § 2 d, træffe afgørelse om skærpet tilsyn, hvis nævnet finder, at en autoriseret psykolog har udvist alvorlig eller gentagen kritisabel faglig virksomhed. Det skærpede tilsyn gælder for en fastsat periode, der kan forlænges af nævnet.

Figur 4. Antal afgørelser om skærpet tilsyn

2. halvår 2017	2018	2019
3	1	3

Ved Psykolognævnets vurdering af, om der er grundlag for at iværksætte skærpet tilsyn, indgår både grovheden af tilsidesættelsen af pligterne

som autoriseret psykolog i den konkrete tilsynssag og tidligere afgørelser om kritik og alvorlig kritik mod samme psykolog.

I det følgende er angivet en række eksempler på sager, hvor Psykolognævnet har fundet anledning til at iværksætte skærpet tilsyn.

Alene de sager, som har været offentliggjort i medfør af offentliggørelsesordningen, er medtaget som eksempler. Der er således ikke tale om en udtømmende opregning af sager om skærpet tilsyn.

Fælles for de tre eksempler er, at der i alle sagerne er truffet afgørelse om iværksættelse af skærpet tilsyn i forbindelse med en afgørelse om alvorlig kritik. Alle tre sager om alvorlig kritik er gennemgået ovenfor.

1.3.1. Eksempel 1 – skærpet tilsyn – tilrettelæggelse af psykologiske undersøgelser og indsendelse af journal

I sagen om alvorlig kritik nævnt under punkt 1.2.1. traf Psykolognævnet den 17. december 2019 under sagsnr. 19-40992 tillige afgørelse om skærpet tilsyn i tre måneder.

Ved afgørelsen lagde nævnet vægt på, at nævnet samtidig havde udtalt alvorlig kritik for manglende omhu og samvittighedsfuldhed ved udøvelsen af det faglige virke i forbindelse med en psykologisk udredning og ved udfærdigelse af erklæringen herom og for i væsentligt omfang ikke at have levet op til sine forpligtelser som autoriseret psykolog.

Psykolognævnet fastsatte som vilkår for det skærpede tilsyn, at psykologen, når han påtog sig opgaver om psykologiske undersøgelser, skulle sende kopi af opdraget til Psykolognævnet, inden han gik i gang med undersøgelsen. Derudover skulle han udarbejde og sende en redegørelse til Psykolognævnet for, hvordan han havde tænkt sig at tilrettelægge undersøgelsen for at undgå, at han fremover begik de samme fejl, som der var udtalt alvorlig kritik for. Endelig blev psykologen pålagt at sende en kopi af den færdige erklæring om undersøgelsen til Psykolognævnet efter undersøgelsens afslutning samt sende kopi af sin journal én gang om måneden.

1.3.2. Eksempel 2 – skærpet tilsyn – tilrettelæggelse af psykologiske undersøgelser

I sagen om alvorlig kritik omtalt under punkt. 1.2.3 ovenfor, traf Psykolognævnet den 25. april 2019 under sagsnr. 19-16164 samtidig afgørelse om iværksættelse af skærpet tilsyn i en periode på et år.

Ved afgørelsen lagde nævnet vægt på, at den autoriserede psykolog havde udvist alvorlig og gentagen kritisabel faglig virksomhed.

Nævnet lagde herved vægt på, at nævnet havde behandlet fem sager om psykologens faglige virksomhed, hvoraf nævnet havde udtalt kritik i tre af sagerne og alvorlig kritik i to af sagerne.

Nævnet lagde også vægt på, at der var udtalt kritik og alvorlig kritik af flere af de samme forhold, uden at psykologen havde rettet op på sin praksis. Nævnet havde således gentagne gange udtalt kritik for manglende redegørelse for sagens baggrund og baggrundsinformation. Nævnet havde også gentagne gange udtalt kritik for det forhold, at erklæringerne om de foretagne undersøgelser fremstod fagligt tyndt funderede, da de primært var baseret på testresultater, uden at disse var blevet sammenholdt med andre oplysninger i sagen, som for eksempel oplysninger fra samtaler med de undersøgte eller observationer.

Psykolognævnet fastsatte som vilkår for det skærpede tilsyn, at psykologen, når han påtog sig opgaver om psykologiske undersøgelser, skulle sende kopi af opdraget til Psykolognævnet, inden han gik i gang med undersøgelsen, og sende kopi af eventuel korrespondance med opdragsgiver om undersøgelsen. Derudover skulle psykologen udarbejde og sende en redegørelse til Psykolognævnet for, hvordan han havde tænkt sig at tilrettelægge undersøgelsen for at undgå, at han fremover begik de samme fejl, som nævnet gentagne gange havde udtalt alvorlig kritik for. Endelig skulle psykologen sende en kopi af færdige erklæringer om forældrekompetenceundersøgelser til Psykolognævnet efter undersøgelsens afslutning.

1.3.3. Eksempel 3 – skærpet tilsyn – kopi af journal og korrespondance med klienter

I sagen om alvorlig kritik under punkt 1.2.5. ovenfor traf Psykolognævnet den 4. juli 2019 samtidig afgørelse om skærpet tilsyn i en periode på et år.

Nævnet lagde herved vægt på, at nævnet havde udtalt alvorlig kritik for manglende omhu og samvittighedsfuldhed ved udøvelsen af det faglige

virke og for i væsentligt omfang at have tilsidesat sine forpligtelser som psykolog. Psykologen havde således ikke bevaret den professionelle distance til en klient under et behandlingsforløb, ligesom psykologen ikke havde journaliseret sin mailkorrespondance med klienten, som efter psykologens oplysninger var et led i behandlingen af klienten.

Som vilkår for det skærpede tilsyn skulle psykologen løbende sende Psykolognævnet kopi af sin journal over samtaleforløb samt kopi af sin korrespondance med klienter.

1.4. Fagligt påbud

Efter psykologlovens § 2 e, stk. 1, kan Psykolognævnet give et fagligt påbud til en autoriseret psykolog om ændring af dennes faglige virksomhed, hvis nævnet finder, at psykologen har udvist alvorlig eller gentagen kritisabel faglig virksomhed.

Figur 5. Antal afgørelser om fagligt påbud

2. halvår 2017	2018	2019
0	0	1

Som det fremgår af figur 5, har Psykolognævnet alene truffet afgørelse om fagligt påbud i en enkelt sag. Afgørelsen om fagligt påbud blev truffet sammen med en samtidig afgørelse om iværksættelse af skærpet tilsyn.

1.4.1. Fagligt påbud om efterlevelse af specifikke faglige normer

Ved Psykolognævnets afgørelse af 13. december 2019 i sagsnr. 19-52821 traf nævnet afgørelse om at pålægge en autoriseret psykolog et fagligt påbud og iværksætte skærpet tilsyn, begge for en periode på to år.

Det faglige påbuds indhold bestod i, at psykologen skulle efterleve de specifikke faglige normer for udarbejdelse af erklæringer, der fremgår af Psykolognævnets vejledende retningslinjer for autoriserede psykologer 2017, afsnit 6.1. Generelt om erklæringer.

Baggrunden herfor var, at Psykolognævnet tidligere havde behandlet seks sager om den pågældendes faglige virksomhed, hvoraf nævnet havde udtalt kritik i to af sagerne og alvorlig kritik i to af sagerne.

Der var udtalt kritik og alvorlig kritik for flere af de samme forhold, uden at psykologen havde rettet op på sin praksis. Nævnet havde således gentagne gange udtalt kritik for, at han ved udarbejdelsen af undersøgelser ikke havde været tilstrækkelig neutral i sine undersøgelser, da han blandt andet ikke havde beskrevet udfordringer og vanskeligheder hos de undersøgte.

Nævnet havde også gentagne gange udtalt kritik for det forhold, at psykologens erklæringer om undersøgelser, han havde foretaget, fremstod fagligt tyndt funderede, da der ikke var foretaget tilstrækkelige faglige overvejelser. Vurderinger og konklusioner i erklæringerne havde ikke været underbyggede, ligesom alle væsentlige og nødvendige oplysninger fra samtaler, observationer og testninger ikke fremgik. Der havde også manglet beskrivelser samt oplysninger om, hvorpå psykologen byggede sine vurderinger og konklusioner.

Psykolognævnet havde derfor tidligere truffet afgørelse om skærpet tilsyn i forhold til psykologens virke med forældrekompetenceundersøgelser. Det skærpede tilsyn var efterfølgende blevet forlænget. Psykologen havde imidlertid overtrådt vilkårene for det skærpede tilsyn.

Psykolognævnet vurderede på den baggrund, at der på grund af gentagen kritisabel psykologfaglig virksomhed var grundlag for at pålægge psykologen et tidsbegrænset fagligt påbud.

Det bemærkes i den forbindelse, at autorisationen efter § 3, stk. 2, kan fratages, hvis den pågældende overtræder et fagligt påbud.

Ud over det faglige påbud blev der samtidig iværksat et skærpet tilsyn med nærmere angivne vilkår i forhold til alt skriftligt arbejde samt vilkår om løbende indsendelse af journal.

1.5. Egnethedspåbud

Når der er begrundet mistanke om, at en autoriseret psykolog er uegnet til udøvelsen af erhvervet som følge af forhold nævnt i psykologlovens § 3, stk. 1, nr. 1 og 2, kan Psykolognævnet i medfør af § 2 e, stk. 2, give psykologen påbud om at lade sig underkaste en lægelig eller anden sagkyndig undersøgelse og medvirke ved kontrolforanstaltninger (egnethedspåbud).

Som med et fagligt påbud, kan autorisationen fratages efter § 3, stk. 2, hvis et egnethedspåbud ikke efterkommes.

Figur 6. Antal afgørelser om egnethedspåbud

2. halvår 2017	2018	2019
0	1	1

1.5.1. Psykolognævnets praksis om egnethedspåbud

Som det fremgår af figur 6, har Psykolognævnet i 2018 og 2019 i to sager truffet afgørelse om påbud om deltagelse i en lægelig undersøgelse og medvirken ved kontrolforanstaltninger efter § 2 e, stk. 2.

Herudover har Psykolognævnet i starten af 2020 truffet afgørelse om egnethedspåbud i en tredje sag.

I alle sager er egnethedspåbuddet meddelt på baggrund af begrundet mistanke om, at den autoriserede psykolog som følge af sygdom er uegnet til udøvelsen af hvervet.

Som eksempel på indholdet af egnethedspåbud hidtil udstedt af Psykolognævnet kan nævnes påbud om konsultation hos egen læge med nærmere angivne intervaller, medvirken til speciallægeundersøgelse, påbud om indsendelse af lægelige oplysninger og løbende indsendelse af psykologens ordnede optegnelser (journal).

1.6. Autorisationsfratagelse

Efter psykologlovens § 3, stk. 1, kan en autoriseret psykolog fratages sin autorisation, hvis psykologen må antages at være til fare for andre mennesker på grund af 1) en lidelse, der gør den pågældende uegnet til udøvelse af hvervet, 2) sygdom eller misbrug af rusmidler eller lignende, der bevirker, at psykologen varigt eller med mellemrum befinder sig i en mangelfuld sjælestilstand, eller 3) udvist grov forsømmelighed ved udøvelsen af psykologens faglige virksomhed.

Herudover kan en autoriseret psykolog fratages sin autorisation, hvis den pågældende overtræder et påbud udstedt i medfør af § 2 e (fagligt påbud og egnethedspåbud), jf. § 3, stk. 2.

Endelig kan Psykolognævnet i påtrængende tilfælde, hvor den fortsatte virksomhed frembyder overhængende fare, midlertidigt fratage udøveren af hvervet autorisationen. Det fremgår af psykologlovens § 5.

Figur 7. Antal afgørelser om autorisationsfratagelse

2. halvår 2017	2018	2019
0	1	0

Herudover har Psykolognævnet i starten af 2020 truffet afgørelse om midlertidig autorisationsfratagelse over for endnu en psykolog.

1.6.1. Fratagelse i anledning af seksuelt forhold til klient

Psykolognævnet traf den 16. maj 2018 i sagsnr. 18-6607 afgørelse om midlertidig fratagelse af autorisationen i 6 måneder efter § 5, idet nævnet vurderede, at psykologens fortsatte virksomhed som autoriseret psykolog frembød overhængende fare.

Baggrunden herfor var, at den pågældende var sigtet for overtrædelse af straffelovens § 220, jf. til dels § 225, ved i perioden fra den 6. december 2016 til den 6. marts 2017 at have haft et seksuelt forhold til sin klient.

Psykolognævnet har efterfølgende forlænget perioden for den midlertidige fratagelse til den 16. marts 2020.

1.6.2. Fratagelse i anledning af overhængende fare

Psykolognævnet traf den 4. februar 2020 i sagsnr. 18-18705 afgørelse om midlertidig fratagelse af autorisationen i 6 måneder efter § 5, da nævnet vurderede, at psykologens fortsatte virksomhed som autoriseret psykolog frembød overhængende fare.

Det bemærkes, at kun en del af afgørelsen er offentliggjort, da begrundelsen i afgørelsen indeholder følsomme personoplysninger.

2. Psykolognævnets indgriben over for psykologer, der ikke opfylder deres pligter efter loven

De fleste af Psykolognævnets tilsynssager bliver oprettet på baggrund af henvendelser fra borgere eller myndigheder.

Hovedparten af nævnets tilsynssager vedrører autoriserede psykologers faglige virke i forbindelse med eksempelvis udarbejdelse af forældrekompetenceundersøgelser, børnesagkyndige undersøgelser og andet skriftligt virke. En mindre andel af tilsynssagerne vedrører behandlingsforløb eller den autoriserede psykologs egnethed til at udøve hvervet.

Ved modtagelsen af en henvendelse om en tilsynssag vurderer Psykolognævnets sekretariat, om tilsynssagen skal hastebehandles. Det beror på en konkret vurdering af henvendelsens karakter og indhold, om der er grundlag for at hastebehandle en tilsynssag.

Det kan for eksempel være tilfældet, hvis der er begrundet tvivl om den autoriserede psykologs egnethed til at udøve erhvervet, eller hvis der på baggrund af henvendelsen er mistanke om grænseoverskridende adfærd over for en klient eller grov forsømmelse i forbindelse med et behandlingsforløb.

Det kan også være tilfældet, hvis den autoriserede psykolog, som henvendelsen vedrører, er undergivet skærpet tilsyn, har fået meddelt et fagligt påbud eller egnethedspåbud, eller hvis den pågældende flere gange inden for en kortere årrække har fået kritik af nævnet.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for Psykolognævnets tilsynssager var i 2019 omkring 12 måneder. De sager, som hastebehandles, vil derimod – afhængig af varigheden af sagsoplysningsprocessen – kunne afgøres inden for få måneder.

For så vidt angår sager om autoriserede psykologer, der virker inden for sundhedsvæsenet, suppleres Psykolognævnet af Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn, som behandler klager over konkrete sundhedspersoners faglige virksomhed.

Det fremgår af de gældende retningslinjer for autoriserede psykologer, pkt. 3.1.3., at Psykolognævnet som tilsynsmyndighed vil afvente en afgørelse fra en klageinstans, inden nævnet tager stilling til, om der er grundlag for at rejse en tilsynssag.

På trods af de gældende retningslinjer har Psykolognævnet i enkelte tilfælde efter en konkret vurdering af sagens karakter indledt en tilsynssag uden at afvente Sundhedsvæsenets Disciplinærnævns behandling af en klagesag.

Psykolognævnet bemærker hertil, at det i forbindelse med en igangværende revision af Psykolognævnets vejledende retningslinjer for autoriserede psykologer vil blive præciseret, at Psykolognævnet som tilsynsmyndighed kan beslutte efter en konkret vurdering ikke at afvente Sundhedsvæsenets Disciplinærnævns behandling af en klagesag i sager om faglig virksomhed inden for sundhedsvæsenet.

Det kan for eksempel være tilfældet, hvis Psykolognævnet på baggrund af indholdet af en henvendelse vurderer, at det kan komme på tale at anvende psykologlovens muligheder for at meddele påbud, iværksætte skærpet tilsyn eller fratage autorisationen midlertidigt eller varigt.

3. Nævnets overvejelser om dilemmaer på tilsynsområdet

Det er efter Psykolognævnets opfattelse et grundlæggende dilemma ved de gældende tilsynsregler på psykologområdet, at hvis nævnet fratager en autoriseret psykologs autorisation, kan den pågældende fortsat lovligt praktisere som psykolog, blot uden at være undergivet tilsyn.

Som betingelserne for fratagelse af autorisation er udformet, kræver dette – bortset fra fratagelse som følge af overtrædelse af fagligt påbud eller egnethedspåbud – at den pågældende er til fare for andre mennesker. Selvom nævnet har vurderet, at autorisationen skal fratages, fordi den pågældende er til fare for andre, kan vedkommende lovligt fortsat virke som psykolog og herunder behandle klienter, hvilket forekommer paradoksalt.

Derudover medfører den eksisterende lovgivning i praksis flere begrænsninger for Psykolognævnets muligheder for at føre et effektivt tilsyn med autoriserede psykologer.

3.1. Begrænsninger ved skriftlig sagsbehandling

Sager om tilsyn med autoriserede psykologer afgøres på skriftligt grundlag, jf. forretningsordenen for Psykolognævnet § 5, stk. 1.

Hvis der i en tilsynssag er afgivet modstridende skriftlige oplysninger fra eksempelvis en klient og den autoriserede psykolog, som sagen vedrører, og der ikke i øvrigt er oplysninger i sagen, som understøtter den enes oplysninger frem for den andens, vil nævnet ikke have bevismæssigt grundlag for at iværksætte tilsynsforanstaltninger i anledning af forholdet.

Der er ikke hjemmel til i en tilsynssag at afholde indenretligt forhør af den autoriserede psykolog og andre, eksempelvis en klient. En indenretlig forklaring afgives under strafansvar, jf. retsplejelovens § 181, og der vil under en mundtlig forklaring for retten være mulighed for at danne sig et indtryk af de afhørtes troværdighed.

Hvis der var mulighed for at foranstalte indenretlige forklaringer i en tilsynssag, ville nævnet have det bevismæssige grundlag for at vurdere, om der er grund til at iværksætte tilsynsforanstaltninger i sager, hvor der ikke er andre beviser end parternes forklaring. Det vil f.eks. kunne være tilfældet i sager om en psykologs grænseoverskridende adfærd over for en klient, hvor der typisk ikke vil være andre beviser i sagen end de involveredes forklaringer.

Uden denne mulighed kan Psykolognævnet derimod være henvist til at fastslå, at der som følge af parternes modstridende skriftlige oplysninger ikke er tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag for at iværksætte tilsynsforanstaltninger.

3.2. Vanskeligheder ved indhentelse af oplysninger i tilsynssager

En autoriseret psykolog er forpligtet til på begæring af Psykolognævnet at afgive alle oplysninger, som nævnet finder er nødvendige for gennemførelse af tilsynet, jf. psykologlovens § 2 b, stk. 1. Psykolognævnet kan også anmode arbejdsgivere for autoriserede psykologer om at afgive de oplysninger, som nævnet finder er nødvendige for gennemførelse af nævnets tilsyn, jf. § 2 b, stk. 2.

Indhentelse af oplysninger fra andre myndigheder er reguleret ved forvaltningslovens §§ 28-31.

Det fremgår af forvaltningslovens § 31, at en forvaltningsmyndighed – i det omfang den er berettiget til at videregive en oplysning – på begæring af en anden forvaltningsmyndighed skal videregive en oplysning, hvis oplysningen er af betydning for myndighedens virksomhed eller for en afgørelse, som myndigheden skal træffe.

Psykolognævnet har imidlertid erfaring for, at offentlige myndigheder er tilbageholdende med at udlevere oplysninger om en autoriseret psykolog til brug for en tilsynssag med den pågældende. Det gælder navnlig

lægelige oplysninger om en autoriseret psykologs egnethed fra eksempelvis et sygehus.

Også domstolene er i praksis tilbageholdende med efter anmodning fra Psykolognævnet at udlevere oplysninger om en autoriseret psykologs skriftlige virke, idet hverken retsplejeloven eller psykologloven indeholder klar hjemmel herfor. Selvom en autoriseret psykolog har udarbejdet skriftligt virke efter anmodning fra retten, er retten ikke den pågældendes arbejdsgiver i ansættelsesretlig forstand, hvorfor psykologlovens § 2 b ikke indeholder tilstrækkelig sikker hjemmel for rettens udlevering af oplysningerne.

Derudover har Psykolognævnet erfaring for, at privatpraktiserende sundhedspersoner – uanset et samtykke fra den autoriserede psykolog – er tilbageholdende med at udlevere lægelige oplysninger om en autoriseret psykolog, idet psykologloven ikke indeholder en særskilt bestemmelse, som forpligter private sundhedspersoner hertil.

Med de gældende regler i psykologloven om indhentelse af oplysninger fra andre end den autoriserede psykolog kan det derfor i praksis være vanskeligt at tilvejebringe det fornødne oplysningsgrundlag i en tilsynssag.

Navnlig i sager om en autoriseret psykologs egnethed er det afgørende for et effektivt tilsyn, at Psykolognævnet har mulighed for at få adgang til lægelige oplysninger om den pågældende, og at dette kan ske med den fornødne hurtighed.

Venlig hilsen

Sanne Bager
Formand for Psykolognævnet